

Izhaja vsaki četrtki ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 6 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznana sprejema upravnishvo, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalishču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petit vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XVIII. letnik.

V Gorici, 13. oktobra 1910.

41. številka.

Deželni zbor goriški zaključen!

Z nekako nestrpnostjo pričakovali so volivci, da bode poklican deželni zbor goriški k nadaljevanju dela, katero je moral pretrgati proti koncu meseca februarja tekočega leta, ker je bil sklican državni zbor.

Po daljšem pričakovanju in čakanju se je slednjič zaznalo, da visoka c. kr. vlada je odločila, naj se snide deželni zbor goriški k nadaljevanju svojega posla dne 5. oktobra.

Polni sladke nade in dobre volje so se sešli poslanci dne 5. oktobra polnoštevilno ter so rešili po svoji vesti in zavesti dnevni red, ki jim je bil predložen.

Hoteč zagotoviti mirno in plodonosno delovanje deželnega zbora in poslušujoč se § 53. deželnega volilnega reda z dne 12. sept. 1907, dež. zak. št. 32, ki prisoja deželnemu zboru pravico in dolžnost, da odločuje ali naj se dopusti izvoljeni poslanec v deželni zbor, ali ne, je sklenila zbornica z 18 glasovi proti 3, da Andrej Gabršček, izvoljeni poslanec slovenskih trgov, mest in obrtnih krajev, se ne dopusti v deželni zbor, ker je bila zbornica prepričana, da ta mož ne bi pospeševal potrebnega dela, marveč je oviral, oteževal ali celo nemogoče storil.

Kdo ne bo odobral skrbi deželne zbornice za delomožnost deželnega zbora ter hvalil poguma deželnih poslancev, ki, ne zmenec se za poulične napade „Soče“ in „Edinosti“, glasil Andreja Gab. in dr. Gustava Gregorina, katere je bilo pričakovati z matematično gotovostjo, so glasovali proti dopustitvi Andreja Gabrščeka v deželni zbor?

Komur je na srcu blaginja slovenskega naroda in kdor pozna razdirajoč talent A. Gab., ki zna dobiti povod razporu in razkolu, kjer bi ga drug človek s poveljčavnikom ne dobil, mora odobravati postopanje deželnega zbora ter pohvaliti pogumne deželne poslance, ki se niso bali oddati svojega glasu proti Andreju Gabrščeku.

Le eden je bil, kateremu to postavnno, v deželnem zakonu z a j a m čeno postopanje deželnega zbora ni bilo po volji; in to je bila visoka c. kr. vlada.

Namesto da bi bila vesela takega deželnega zbora, ki, držeč se postave, z junaškim pogumom nastopa proti članu, o katerem je prepričan, da ne bode pospeševal prepotrebnega, nakopičenega dela, marveč je oviral in delal nemogoče, se c. kr. vlada huduje, da se takemu članu ne pusti prosto oviranje in onemogočevanje parlamentarnega delovanja, češ, da motenje in oviranje je poslančeva pravica.

Vrag naj vzame take juriste, ki si ne štejejo v dolžnost štiti poslance, katerim je na srcu blaginja dežele, marveč one, ki delajo razdor in razpor ter provzročajo kavs in ravs, kjer se prikažejo.

Sicer pa kaj ima c. kr. vlada v notranji zadevi deželnega zbora, katero je soditi in urejevati po obstoječem deželnem zakonu. — Kdo je dal c. kr. vladi oblast, da posega v deželno avtonomijo ter tira pred svoj sodni stol stvari, katere nikakor ne spadajo pred njen forum? — Skrbi naj, da svoje posle opravi, a v deželne stvari naj se ne umešava, ker nima do tega niti najmanjše pravice.

Pred leti je bil izvojen v deželni zbor istrski c. kr. okrajni glavar v Pulju Conti. Deželni odbor je poročal deželnemu zboru, da volitev se je izvršila povsem pravilno. Vstal je deželni poslanec, ki je opomnil, da do tedaj niso še imeli med ljudskimi zastopniki državnega uradnika, da to se mu zdi kot nekaj vladni vohun (spia) v zbornici, da takega poslanca ne morejo trpeti. Sledilo je glasovanje, s katerim je bila ovržena volitev c. kr. okrajnega glavarja. Ako bi se danes kaj takega zgodilo, bi nekateri najbrže zahtevali, da naj se dotični deželni zbor razpusti.

Takrat so c. kr. okrajnemu glavarju nekateri prijatelji prigovarjali, da treba zahtevati, da se razpusti zbornica, ki je pravilno izvoljenega poslanca postavila pod kap. Mož je odgovoril: Deželni zbor je avtonomen; pravično ali krivično, kar izreče, velja, naj je komu všeč ali ne. In c. kr. minister za notranje stvari je molčal, kakor da ne bi se bilo nič zgodilo.

Pri drugi priliki sta bila poslanca Mandić in Jenko popolnoma pravilno izbrana, kakor je pričevalo o tem poročilo deželnega odbora istrskega; a njih izvolitev je bila od italijanske večine ovržena, in c. kr. vlada je k temu molčala, kakor da se ni nič zgodilo.

Pokojni Ivan Nabergoj, dika tržaških okoličanov, je bil, kakor obilokrat p.e.j. tako tudi pri zadnji volitvi povsem pravilno izvoljen, kakor je bilo posneti iz dotičnega uradnega poročila in kakor bi mogel morda pričati tudi odvetnik dr. Gustav Gregorin; ali njegova volitev je bila v mestnem zastopu ovržena, in visoka c. kr. vlada je molčala, kakor grob.

Pred leti je po prizadevanju Andreja Gabrščeka, dr. Tume in dr. Graziadio Luzzatto, ki je pozneje postal s svojo odlično navzočnostjo otok Krf (Corfù), deželni zbor goriški razveljavil izvolitev E. Kl., ki po izpovedovanju vseh imenovanih, je bila formalno

popolnoma pravilna in postavnna. C. kr. vlada je pri tem molčala, kakor da ne zna govoriti.

Pred enim letom in pred dvema letoma se je Andreju Gabrščeku pripravljalo to, kar se mu je zdaj prigodilo, kar visoki c. kr. vladi ni bilo prikrito, in visoka c. kr. vlada zoper to ni protéstirala.

Letos pa, ko je bila volitev Andreja Gabrščeka ovržena, je visoka c. kr. vlada kar zagromela ter odločila, da deželni zbor ne sme delovati. Poslanci se potegujejo za delomožnost dež. zbora; vlada jih razžene, ko so najbolje pri delu.

Odkod ta prememba v nazorih in postopanju? Iz pravnih študij gotovo ne; kajti Ludovik Gumplovicz, splošno priznani pravni strokovnjak, še vedno trdi v svojih spisih, da ljudski zastop sme izbaciti iz svoje srede one, ki njegovo delo ovirajo ali onemogočujejo.

Prememba izvira torej od drugod. — Vlada potrebuje Andreja Gabrščeka, ki je drag zaklad v njenih očeh. Česar do zdaj ni mogel še nikdo vprizoriti med goriškimi Slovenci, posrečilo se je njemu, zavezniku strank z lepo donečimi imeni. Zanetil je bratomorni prepir ter vzdržal ga skoz dvanajst let, kar daje upanje, da ga vzdrži še toliko časa, ako ne pride kaj vmes.

Ne skrb za čistost opravičnega reda in za pravilno postopanje deželnega zbora, marveč politični razlogi so vlado postavili na njeno sedanje stališče. Vtikati se je začela v domačo politiko ter hoče odločevati in zapovedovati, kako naj se ta vodi ter kakšnih oblik naj se poslužujeta deželni zastop in deželna uprava, ko rešujeta posle svojega delokroga. Te oblasti pa vladi ne priznavamo.

In pri teh svojih prizadevanjih se je naslonila na Andreja Gabrščeka, katerega štiti, za moža, čegar razdirajoče delo v socialnem, kulturnem, gospodarskem in verskem oziru je znano po vsi deželi. Ali ni prišel pri tem visoki vladi v spomin pregovor: Bog me varuj mojih prijateljev, svojih sovražnikov se bom varovala sama.

Kdor Sokol, ta Slovan?

Kdor sodi po grdem in surovem obnašanju slovenskih „Sokolov“, ki so je pokazali ob raznih naših prireditvah v zadnjem času, mora priti do zaključka, da je mej njemi mnogo propalic in izdajic. Kaj so vse počenjali ti ljudje na raznih krajih proti našim „Orlom“? Ljudstvo se sè studom odvrča od takega divjanja. Vsi boljši mladeniči uvidevajo, da njim ni mesta v taki družbi in pristopajo k „Orlom“. Kjer koli se je ustanovil „Orel“, so takoj pristopili boljši mladeniči.

Pri „Sokolu“ ostajajo le mladeniči, ki so zastrupljeni z „naprednim“ berilom, ki je dobivajo v „Soči“ itd. Najnovejši dogodki v Ljubljani nas potrjujejo v sodbi glede „Sokola“. Znano je, da je starosta vseh slovenskih „Sokolov“ dr. Oražen v Ljubljani — naprednjak od nog do glave. V zadnjem času pa se je ta mož skregal z dr. Tavčarjem, voditeljem napredne stranke, in odložil deželnozbornski mandat, ki ga je bil prejel iz roke narodno-napredne stranke. Glasilo dr. Tavčarja „Slovenski Narod“, ki je obenem glasilo narodno-napredne stranke, je takoj planilo po njem in odkrilo vse nečedne reči, ki so se skrivale pod njegovo sokolsko srajco. „Slovenski Narod“ očita izdajstvo, ki je je dr. Oražen zagrešil nad slovenskim ljudstvom v Ljubljani v prilog Nemcem. „Slov. Narod“ piše: Prodral je ob času, ko je aranžiral bojkotno gibanje proti Nemcem v Ljubljani, Auerjevo pivovarno Nemcem in s tem provzročil v slovenskih vrstah popolno demoralizacijo. Osmešil in uničil je s tem bojkotno gibanje. Sebi je s tem pač pridobil veliko premoženje, a narodni stvari in zlasti slovenskim trgovcem je škodil. Nemci so mu dali za pivovarno ogromno svoto, ker so hoteli s tem provzročiti občno demoralizacijo v slovenskih vrstah. Dalje piše „Slov. Narod“:

„Ko so imeli Nemci dr. Oražna enkrat v žepu, se tudi niso prav nič ženirali povedati, da so kupili Aurovo pivovarno, ker so v dr. Oražnu videli voditelja bojkotnega gibanja in vsemu slovenstvu v zasmeh so dr. Oražna dolžili, da je bil 20. september sploh prirejen le za to, da bi dr. Oražen svojo pivovarno sijajno prodal. Toliko je vsakakor gotovo, da je dr. Oražen napravil več kot velikanski dobiček pri prodaji Aurove pivovarne, da je dobil veliko več za svoje podjetje, kakor je bilo vredno, in da tega ni dobil kot lastnik male pivovarne, nego kot politik, kot voditelj bojkotnega gibanja in vsled dogodkov 20. septembra in njih posledic. Zato pa dr. Oražen nima nobene pravice trditi, da je za prodajo Aurove pivovarne odgovoren edinole sebi, kakor piše v svojem glasilu. Odgovoren je vsi slovenski javnosti, odgovoren toliko bolj, ker je svoje politično stališče izrabil, da je za svojo pivovarno dobil veliko več, kakor je bila vredna, in ker je zaradi svojega osebnega dobička kompromitiral in ubil bojkotno gibanje in slovenski narodni stvari napravil velikansko škodo. Lepe bankovce je spravil dr. Oražen v svoj žep, s temi bankovci plačuje sedaj napade na osebno in stanovsko čast nemomadeževanih ljudi, a slovenska javnost vidi vendar, da se teh bankovcev dr. Oražna drži slovenska kri, ki je tekla 20. septembra 1908.“

Tako pišejo liberalci sami o starosti in glavi vseh slovenskih „Sokolov“! Ako pa je glava „Sokolov“ taka, kakšni

morajo biti še-le drugi! Ali so taki ljudje Slovani? Ne! Zato pa svetujemo vsem našim vrlim mladeničem, naj se oprostijo grilega sokolstva in protestujemo slovesno proti „sokolskemu“ gestu: Kdor „Sokol“, ta Slovan!

Po revoluciji na Portugalskem.

Ferrerovi nauki so našli glasen odmev na Portugalskem. Tam so tudi dejanski izvršili te nauke, katerih glavna misel je ta, da ne sme obstojati na tem svetu nič lepega, rednega in npravnega. Sovraštvo portugalskih svobodomiselnih Ferrerovcev do prestola ni bilo edino, kar jih je nagnalo do revolucije. To je bil le most, čez katerega so prišli do tega, kar so mislili in to je, da so prišli do možnosti, neovirano, očitno in dejanski bojevati se proti cerkvi, duhovnikom, redovnikom in sploh vse one osebe, ki so v službi sv. vere. A ne samo ti božji služabniki so jim bili trn v peti, marveč tudi oni redovi, ki so se bavili z izobrazbo, zdravilstvom in drugimi splošnemu blagostanju potrebnimi in koristnimi rečmi.

Kralja so svobodomiselnici prisilili, da je zapustil domovino in prestol. Oborožili so se potem in v groznih činih izvršujejo nauke Ferrerove vere. Ponoči so napadli neborožene usmiljene sestre v njih samostanu. Dvanajst od njih so jih ranili. Duhovniki ne smejo v svoji obleki po cestah. Če kakega duhovnika zagledajo na cesti ali pa slutijo v kakem civilno oblečenem človeku duhovnika, ga napadejo in slabo se mu godi. Jezuitske samostane so napadli, jezuite pretepli ter jih potem zaprli. Ravnotako so zaprli nič manj kot 200 redovnic. Niti umetniškimi izdelki, ki so le mrtve stvari, ne prizanesajo. Še kruti Napoleon, ki je pred 100 leti razsajal po Evropi, ni bil tak vandal, kot so ti novodobni svobodomiselnici oboževalci Ferrerja.

Kake sadove rodi tako slabo seme, je razvidno od tega, da tudi vojaštvo, ki je z oficirji vred stopilo v republikansko stranko, ne spoštuje več svojih predstojnikov. Oficirji, sicer sedaj sami revolucionarji, nimajo na svoje položnike nobenega vpliva. Vojski jih ne pozdravljajo in brez povelja in nadzorstva zdvijano uganjajo z drugimi revolucionarji gori omenjena grozodejstva.

V nekem samostanu so se redovniki pri napadu poskrili v nek hodnik. Toda divja tolpa jih je hotela zadušiti z dimom. Cerkvene dragocenosti poropajo. Cerkveno obleko prodajajo in več sto let stare samostanske knjige potržejo, pomažejo ter jih uničujejo.

A zdi se, da ne ostane to gibanje omejeno le na Portugal. Španska, ona svobodomiselnica država, ki sama vodi boj proti duhovščini, je sedaj tudi v nevarnosti, da jo doseže ista usoda kot Portugal. Španski kralj, ki je pospeševal proticerkveni boj, postane žrtev svojih lastnih pristašev. Lepa sodruga to. Poizvedelo se je že, da so vtihotali iz Francije na Špansko veliko orožje. Sicer upa španska vlada, da ostane vojaštvo zvesto vladarju, ali kdo se more zanesti na take izpridene elemente, ki niti svojim načelom zvesti ostati ne morejo.

To so sadovi one vzgoje, katere so deležni tudi nekateri naši mladeniči s tem, da se jim pusti čitati „Svobodno misel“ in drugo tako časopisje. Toda edino dobro je pri tem, da se orožje, ki ga stiskajo voditelji tega gibanja svojim poslušalcem v pest, obrne proti njim samim.

Mislimo, da se je kralj Manuel že skesal svojega delovanja proti veri in duhovščini, ker njegov vzgled in podpih ga je spravil ob vse.

Politični pregled.

Delegacije.

Včeraj popoldne sta se sešli avstrijska in ogrska delegacija. Avstrijska delegacija si je izvolila za predsednika prof. Glombinski-ja, za podpredsednika dr. Baernreither-ja, ogrska pa za predsednika delegata Lang-a za podpredsednika pa grofa Zichy-ja.

Po prečitjanju došlih vlog so bili izvoljeni razni odseki.

Zložena je bila tudi rdeča knjiga, vsebujoča 201 uradnih spisov, ki obsegajo čas od 3. oktobra 1908 do 28. maja 1909 in se nanašajo na pogajanja s kabineti o stvari aneksije Bosne in Hercegovine in dogodke, ki so jej sledili. —

Danes sta bili delegaciji sprejeti od cesarja.

Skupni proračun.

Skupni proračun, predložen delegacijam, iznaša čiste potrebščine 423,459.600 K. Po odbitih 160,911.229 K, preliminiranih od preostanka carin, ostane še nepokritih 262,547.671 K, od teh odpade na Avstrijo 166,980.319 K, na Ogrsko 95,567.352 K.

Skupni stroški za Bosno in Hercegovino so proračunjeni na 74,251.960 K. Lastni dohodki so proračunjeni na 74,376.407 K, potemtakem se pokazuje prebitok 124.449 K.

Državni zbor.

„Prager Tagblatt“ poroča, da bo sklican državni zbor še pred 10. novembrom.

Istrski deželni zbor.

Ponedeljкова seja istrskega deželnega zbora je bila skrajno viharna. Hrvatsko-slovenski poslanci so začeli obstruirati. Deželnega glavarja so prisilili z žvižganjem in petjem, da je moral prekiniti sejo. V zbornici je zadonela celo hrvatska himna „Lepa naša domovina“. Konečno so se začeli Italijani pogajati s Hrvati in Slovenci, tako da se je potem seja lahko mirno nadaljevala.

Črnogorski kralj na Dunaju.

Črnogorski kralj pride na Dunaj. Črnogorski kralj bode stanoval v cesarjevem dvorcu.

Zopet vstaja v Albaniji.

Iz Kosovega se poroča, da se je zbralo v gorovju Dibra kakih tisoč vstajsev. Turški vojni minister jim je poslal devet bataljonov vojaštva nasproti, da jih razprši.

Sadovi portugalske vstaje.

Z groznimi silovitostmi proti katoličanom je pričela delovati portugalska republika. V Lizboni je prepovedano duhovnikom stopiti v duhovski obleki na cesto. Kdor se drzne pokazati se v duhovski obleki na cesto, ga sodruga napade in pretepe. Framasoni so nahujskali sodrgo na duhovščino. Republika nastopa proti katoliški cerkvi. Trije redovniki so bili od sodrge umorjeni na cesti. Razpustili so vse kongregacije. Redovniki so dobili ukaz, da morajo tekom 24 ur zapustiti državo. Jezuite izženejo. Pripravljajo ločitev cerkve od države. Napovedujejo tudi, da uvedejo brezversko šolo.

Protest sv. Stolice.

Sklicana je kongregacija za vnanje cerkvene stvari, da se posvetuje o položaju na Portugalskem in na Španskem. Papež bo javno protestiral proti izgonu redov iz Portugalske in je ukazal nuncijsko v Lizboni, da nemudoma odpotuje.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“.

P. n. Adolf Urbančič, mesar, za dobljeno stavo 1 K; nekdo v Gorici 20 v. v nabiralnikih: v gostilni g. Antona Fon 1 K 40 v. v gostilni pri „Zvezdi“

50 v. preč. g. Franjo Klanjšček, kurat v Lokovcu, ustanovnik za kuracijski urad 200 K. I. K. 1 K, konzorcij pekov v Gorici je daroval 10 kron namesto venca ua krsto ranjki Uršuli Toso, Ivan Gorjup, pekovski mojster, Gorica 2 K.

Bog poplačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vladjo Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.!

Za „Šolski Dom“

je daroval g. Anton Fon, trgovec v Gorici, mesto vstopnine k veselici „Legionarji“ 1 K.

Domače in razne vesti.

Častitanje Njega Prezvzišenosti knezonadškofa za god. V soboto se je poklonila vsa mestna duhovščina Njega Prezvzišenosti ter mu izrazila iskrene častitke o priliki praznika sv. Frančiška Borgia. Prezvzišeni se je s toplimi besedami zahvalil. V svojem govoru je priporočal č. duhovščini edinost in vstrajno delo za sv. vero, da nam ne zavladajo sovražniki krščanstva. Napovedal je tudi prevredbo v podučevanju krščanskega nauka zlasti v smislu najnovejših navodil rimskega papeža, po katerih bodo morali gg. katehetje pripravljati otroke od sedmega leta naprej za vredno prejetanje sv. obhajila.

Iskrenemu častitanju se pridružuje tudi „Primorski list“ ter kliče svojemu višjemu pastirju: Na mnoga leta!

Nenadna smrt. — V Trstu je na državnem kolodvoru zadela kap slovenskega industrijca g. Fran Dollenz, med tem ko je čakal na vlak. Bil je takoj mrtev.

G. Fran Dollenz je bil 56 let star ter v Trstu dobro znana oseba. Bil je več let poprej mestni svetovalec ter zastopal Slovence iz skupine Rojan-Barkovlje. Pokojnik je bil blaga duša ter zapušča mnogobrojno dužino. N. p. v m.l

Tipografija A. Gabršček — Gorizia ima sušo. Ni čudo, da išče denarce tudi pri naših laških trgovcih, kljub temu, da je uže pred več leti vprizorila proti njim bojkotno gonjo. V „Soči“ je vpila na vse grlo: boj laškimi trgovcem, zahrbitno pa je razpošiljala okrožnice, tiskane v laškem jeziku, v katerih je pridušala laške trgovce, naj za božjo voljo inserirajo v A. Gabrščkovih podjetjih, ako hočejo vspevati, posebno odkar se je otvorila bohinjska železnica. Zagotavljala je „Tipografija A. Gabršček“ laškimi trgovcem dober zaslužek pri Slovencih, ako poštejejo lepo svotico kronic za inserate. To je resnično dejstvo! Ako bo skušala „Soča“ to zanikati, ji poribamo pod nos dokaz, ki jo bo hudo srbel. — Tako je torej narodnjaštvo A. Gabrščkovih podjetij. — Za kronice stori vse. Po eni strani kriči: „Svoji k svojim“, po drugi pa moleduje pri laških trgovcih, naj inserirajo pri njem, ker bo le v njih interesu. To je politično šarlatanstvo! Stepci spreglejte!

„Soča“ in zaključenje goriškega deželnega zbora. Kdo je najbolj vesel zaključanja goriškega deželnega zbora? A. Gabršček in njegova „Soča“. Hozano poje „Soča“ vladi, tista „Soča“, ki ni še nikoli hvalila vlade, ki nam ni bila še nikoli pravična, v katero je Gabršček in njegova „Soča“ vedno metala kamenje in jo sramotila. Nakrat je postala nam Slovanom nasprotna vlada v „Sočinih“ očeh junaška; pravična „Soča“ piše ravno tako, kot kak podkupljen

vladin list. Dobro ji teknilo! Saj je bila za to dobro plačana! Njenemu gospodarju na ljubo, katerega še sami liberalci ne marajo — saj so ga iztisnili iz „Trgovsko obrtne zadruga“ — je zaključila deželni zbor. Ako bodo naše občine trpele vsled tega, naj se zahvalijo A. Gabrščkovim srbovitosti in nam Slovanom dosledno nasprotni vladi. Kjer le more, udari vlada po nas. To pot ji je dobrodošel A. Gabršček. Njega se je oprijela. Vladi je namreč najbolj na tem ležeče, da se Slovenci in sploh Slovani med seboj prepiramo. Sedanja Bienenrothova vlada ve, da bimorala takoj izginiti s pozorišča, ako bi Slovani, ki tvorijo večino prebivalstva naše države, složno nastopili proti nji. Zato pa se oprime vsakogar, ki je količkaj sposoben, da neti med Slovani prepir. Kot tako sredstvo je spoznala med goriškimi Slovenci A. Gabrščeka in si ga je sedaj vzela v svojo službo. Zato razumemo „Sočino“ hozano na vlado. Kakó se časi spreminjajo. „Soča“ je svojčas z zaničevanjem pisala o c. kr. Danes pa lahko hladnokrvno pišemo „c. kr. „Soča“. Kameleonovi časi!

Ivan Hribar je odložil predsedništvo napredne stranke v Ljubljani.

Istrski delegat poslanec dr. La-ginja je zaradi bolezni odstopil kot delegat. Nadomestoval ga bo dr. Mandić.

Tihotapstvo v velikem obsegu so zasačili v Červinjanu. Kompromitiranih je mnogo uglednih oseb v Červinjanu ter več velikih tvrdk z jestvinami v Gorici.

Poslanec Pergelt umrl. Po šesttedenski bolezni je umrl v pondeljek na Dunaju poslanec dr. Pergelt, star 58 let.

120.000 kron deficita ima istrska deželna razstava. Lahki so razpisali v svrhu pokritja deficita loterijo.

Prebivalstvo Trsta. — Po cenitvi tržaškega statističnega urada ima Trst sedaj 223.521 prebivalcev.

Bivši tirolski poslanec umorjen. V Westendorfu v dolini Briksen-a so našli mrtvega z eno rano na glavi bivšega tirolskega deželnega poslanca Flechsbergerja. Morilca niso še zasedili. Sumi se, da je bil Flechsberger umorjen zaradi političnega sovraštva.

Pomnožitev orožništva. Domo-bransko ministerstvo namerava pomnožiti orožništvo, posebno pa v južnih krajih države. To bode zopet občutno breme za dežele, ker morajo skrbeti za stanovanje orožnikom. Zaraditega so izdelale razne dežele zakonske načrte, da bi se dežele razbremenile v tem pogledu. Tudi deželni zbor goriški je vsprejel pri zadnji seji resolucijo, v kateri se zahteva, da nosi država vse one stroške, ki nastanejo vsled nastanitve orožništva in vojaštva.

Ugodnosti za brezposelne delavce pri vožnji na železnicah. Železnično ministerstvo je s 1. januarjem 1910 izdalo določbo na korist onim delavcem, ki iščejo dela potom delavskih posredovalnic; vsak tak delavec ima za daljavo 50 km pravico do polovice vožnjega lista v III. razredu na vseh osebnih in mešanih vlakih.

Podmorski brzojav. V torek je bila končana položitev podmorskega brzojava med Trstom in Splitom kakor tudi Pulj-Trst-Split. Z delom se je pričelo koncem septembra. Delo je izvršila tvrdka Felten & Guillaume s posebnim, za take vrste dela urejenim nemškim parnikom „Grossherzog von Oldenburg“.

Povišanje števila novincev za vojno mornarico. — Število novincev za vojno mornarico se za letos poviša na 11.060 mož. V teku štirih let se misli povišati to število na 14.000.

(Dalje v prilogi.)

Orijent-ekspres čez Ljubljano in Zagreb. — Iz Zagreba poročajo, da je vprašanje zgradnje nove vztočne proge čez Benetke — Ljubljano — Zagreb-Belgrad zopet aktualno. Po naročilu francoskih krogov se mudi v Zagrebu urednik „Guide Ioane“ (francoski Baedeker) Monmarchè, da se orientira na mestu o gospodarskih in turističnih prednostih te proge. Iz Zagreba pojde v Ljubljano, Sarajevo in Belgrad. Za progo se posebno zavzema zagrebška trgovska zbornica.

Žrtov svoje iznajdbe. V Beljaku je kleparjev sin Rudolf Schiffl delal na izpopolnitvi nekega acetilenskega aparata, ki ga je sam izumil. Naenkrat pa se je čula silna detonacija vsled eksplozije aparata in mladi izumitelj je obležal mrtev.

Služkinja hotela zastropiti celo družino. V Budimpešti je neka služkinja vrgla v juho sublimat, hoteč s tem zastropiti celo družino.

1200 milijonov iz Amerike. Ameriška izseljeniška komisija je sestavila statistiko o denarju, ki ga pošiljajo izseljenci vsako leto v staro domovino. Lansko leto so poslali izseljenci iz Amerike v Evropo nad 1200 milijonov kron. Največ denarja je bilo poslano v Italijo, namreč 400 milijonov. V Avstro-Ogrsko pošiljajo izseljenci 350 milijonov, 120 milijonov na Angleško in v skandinavske dežele, 70 milijonov v Nemčijo, 25 milijonov pa v balkanske države in na Grško.

Demonstracije proti draginji živil. V nedeljo so bile demonstracije proti draginji živil v Inomostu, Lvovu, Št. Hipolitu. Shodi so zahtevali odprtje meje proti Srbiji in Romuniji, preskrbljenje mest z argentinskim mesom in znižanje transportnih tarifov na železnicah. —

Mestne novice.

Porotno zasedanje v Gorici. — Porotno zasedanje v Gorici prične dne 21. novembra t. l.

Točenje novega vina. — Goriški mestni municipij razglašajo, da je točenje novega vina prepovedano do 20. t. m. in sicer iz zdravstvenih ozirov.

Trgovino s pisarniški potrebščinami g. Likar je kupilo „Kat. tisk. društvo.“ Več v oglašju.

Najdenih 1020 kron. — V nedeljo zvečer je našel Avgust Čap, stanujoč pod Kapelo, na ulici 1020 kron, katere je takoj izročil policiji, ki je potem izročila osebi, ki jih je izgubila. Marsikateri drugi bi najbrže tega ne storil. Zaraditega, pa smo tudi objavili ime poštenega najditelja.

Iz goriške okolice.

g župnikom v Solkanu je prezentiran preč. g. župnik v Čepovanu Jakob Rejc. —

g Smrtna nesreča na delu. V petek popoldne je pri neki hišni popravi v tovarni v Podgori padel tram na zidarja A. Žbogar, ki mu je razbil lobanjo. Žbogar je vsled tega umrl.

g Iz okolice. Mnogo se sedaj govori o našem deželni zboru. Meni se zdi, da ni vredno toliko govoriti zaradi ene osebe, katero so potisnili iz deželne zbornice. Pa saj ta človek uže lansko leto ni hotel biti poslanec. Kaj se ni poslanstvu odpovedal in izjavil, da se mu zdi v podčast sedeti v družbi naših poslancev?! Kar je sam zadnjič storil, to so mu pomagali storiti sedaj drugi deželni poslanci. Zadnjič je šel sam, sedaj pa so ga poslali. Da ne spada tak človek v deželni zbor, to so spoznali tudi njegovi najozjji prijatelji, liberalci sami, ko so ga iztisnili iz načelstva „Trgovsko-obrtna zadruga“. Ako je nesposoben za

načelnika „Trgovsko-obrtna zadruga“, je toliko manj sposoben za deželne poslanca. Saj sami liberalci, ateri so ga potisnili iz „Trgovsko-obrtna zadruga“, pravijo, da je neznosen in ne more nihče z njim orati. Ljudje se čudijo, zakaj so ga poslanci njemu nasprotnega političnega prepričanja iztisnili iz deželne zbornice. Jaz pravim, da temu se ni čuditi, marveč čuditi se je, da so ga **lastni pristajači iztisnili iz načelstva „Trgovsko-obrtna zadruga“.** To je čudno, vidite, dragi moji! Zakaj so ga vun iztisnili, to vedo sami najboljši. — Naši poslanci pa naj bi poleg sebe trpeli od liberalcev zavrženo robo! Pojte, pojte! Kje imate pamet!

g Šteferjan. — Človek sicer težko ponavlja večkrat eno in isto, pa včasih je vendar k temu prisiljen. Tako je tudi pri nas glede županstva. Žedve leti staminili, odkar je pretekla poslovna doba našega starešinstva in vendar se župan še ne gane, da bi ukrenil potrebno za sestavo novega županstva. Sicer ni v navadi, da bi se po deželi sklicevali protestni shodi radi zavlačevanja volitve novega županstva, pa če ne bo mogoče priti našim občinarjem do svojih pravic, bo treba tudi te strune napeti. Kaj sploh misli c. kr. okr. glavarstvo v svoji polživi hitrosti? Volilci so vendar dovolj jasno in glasno povedali pri volitvi, da za dosedanega župana in njegove pristajaše ne marajo več. Tako odlašanje ni nič drugega, kot teptanje ljudskih po zakonu mu zagotovljenih pravic. Naša politična oblast gotovo ni zaigrala v toliko svojega ugleda, da bi ne bila niti ustanu prisiliti enega župana k izvrševanju svoje dolžnosti. Naj gospodje nikdar ne mislijo, da je občinska uprava v tako vzornem redu, da bi skoro ne kazalo izročiti vajeti občine komu drugemu v roke. Kdor dela, „fali“, pravi pregovor. Tudi iz te občinske uprave bi se dalo spraviti na papir precej „falerjev“. Za danes toliko, prizadetim pa: Ne kliči vraga.

g „Tihotapec“ v Mirnu. V „Društvenem Domu“ v Mirnu se otvori prihodnjo nedeljo gledališka sezona. Igral se bode Jurčič-Steržajev „Tihotapec“, narodna igra v 5 dejanjih. Začetek ob pol osmi uri zvečer. Vstopnina: Stojišča 40 v, sedeži I. I K, II. 60 v.

Iz ajdovskega okraja.

a Smrtna kosa. — Minulo nedeljo je umrl v Sv. Križu na Vipavskem tamošnji trgovec in posestnik g. Anton Berbuč v 68. letu svoje starosti. Pogreb se je vršil danes predpoludne. Prestalim naše sožalje, pokojniku pa večni mir!

a Iz Ribemberga. Dne 2. oktobra se je pri nas ustanovil Orel. Na „Governi“, kjer se je zborovanje vršilo, se je zbralo mnogo naših ljudi in veliko število uniformiranih Orlov iz Dornberga, Prvačine, Batuj in Vel. Žabelj, pa tudi več liberalcev, ker se jim ustop ni branil.

Govoril je jurist g. V. Vrtovec. Liberalci bi bili radi zborovanje motili in razbili, a se niso upali. Na tihem so med seboj godrnjali in kuhali v svojem onemoglem sovraštvu zeleno jezo. Po zborovanju pa, ko so se Orli pripravljali na odhod, niso mogli svoje jeze in svojega prirojenega in naučenega divjaštva več zadrževati. Začeli so neusmiljeno tuliti, cviliti in žvižgati na javni cesti pred „Governo“. Mislili so, da bodo Orli pred njimi zbežali. A ti so mirno in z velikim smehom gledali, kako liberalci bruhajo svojo omiko iz sebe. Kot odgovor na liberalno divjaštvo in zverinstvo so številni Orli krepko zapeli mogočno orlovsko himno. To je spravilo liberalce popolnoma iz sebe. Zeleni od jeze so podvojili svoje div-

jaštvo. Preklinjali in zmerjali so kot Kalabreži, tulili, žvižgali, rjovelji so kot sestradane zverine v menažeriji. Razume se, da so se najbolj odlikovali Sokoli. Prav res! V kratkem času svojega življenja so se Sokoli — prav veliko navadili. Kunštine glave! Še prekašala pa so jih nekatera dekleta. V menažeriji smo videli tudi več mož in očetov in mnogo mladoletnih smrkolinov, ki so pridno napejali svoja šibka prsca, da bi se ne zamerili starim očetom in bratom. Najbolj strupeno so sikali na naše duhovnike. Hoteli so jih celo dejansko napasti. Kako so se liberalci divje obnašali, ni mogoče povedati. Še najbolj se da spoznati iz dopisa v „Soči“ in „Primorcu“, ki ga je spisal eden glavnih voditeljev liberalne menažerije in kateri svoje ljudi gotovo najboljše pozna.

Liberalno in sokolsko divjaštvo naši stvari mnogo koristi, ker ljudem ni treba praviti, kakšni so liberalci in kaj hočejo, ko jih sami vidijo in slišijo.

Za danes zadosti. Še to omenimo, da so fantje za Orla zelo vneti in se oglašajo novi člani.

a Z Vipavskega. — Pred časom sem poročal „Prim. Listu“, da imamo Vipavci upanje, da se vendarle nekaj stori za to, da bi se uresničila naša srčna želja o preskrbi vode vipavskim občinam o priliki, ko se bo gradil vodovod za mesto Gorico. To upanje imamo še vedno. Dostavljam sem, da ako bi imeli to zadevo liberalci v rokah, bi ne naredili ničesar, dokler bi si ne napolnili svojih žepov. Ta resnično povedana seveda jim ni bila po volji. Kaj so rekli. Rekli so, da so „klerikalci“ taki. Seveda, samo trditi, da je tako, je premalo. Treba tudi dokaz za to trditev doprinesiti. Mi ga doprinesemo za našo trditev. Vprašamo: Koliko so zaslužili znani vele liberalni mešetarji, ki so kupovali hotel „Südbahn“? Koliko so odnesli veleliberalni kaporjoni pri „Mizarski zadrugi“? Delali so z tujim denarjem za njih žepo. Tako bi se najbrže zgodilo tudi z vipavskim vodovodom.

Iz kanalskega okraja.

kl Ročinj. (Dobro informirana „Edinost“.) Včerajšnja „Edinost“ prinaša iz Ročinja dopis, v katerem naznanja svojim backom, da je pri občinskih volitvah pri nas na vsej črti zmagala narodno-napredna stranka. Res je pa, da so se vršile pri nas minole dni občinske volitve, a pri njih ni zmagala narodno-napredna stranka, ampak zmagala je S. L. S., kajti velika večina izvoljenih starešin so somišljeniki S. L. S.

Iz tolminskega okraja.

t Izpod Krna. Če pogledamo letošnje številke „Primorskega Lista“, ki izhaja v več tisoč izvodih in je po vsem Slovenskem razširjen, tedaj se moramo razveseliti, da nam nudi za tak mal denar toliko lepega podučnega, koristnega in raznovrstnega berila. Samo nekaj še pogrešamo, in to je, da iz mnogih krajev pogrešamo dopise. Skoro vedno pa so dopisi iz istih krajev. To je jako hvalevredno od marljivih dopisnikov. Grajati pa moramo, da se ne najde v marsikateri veliki vasi noben mladenič ali mož, ki bi žrtvoval kako urico zato, da bi svetu povedal, kaj se pri njih godi.

Izključeno je, da se v večjih krajih v enem letu nič ne bi zgodilo. Če se pa zgodi, zakaj pa molčiš. Bodi uverjen, da ti bode uredništvo „Pr. L.“ zato hvaležno in tudi čitatelji bodo z zanimanjem čitali take dopise. Pisec teh vrstic pozna en katoliški tednik na Štajerskem, ki je vsakikrat poln dopisov, ki jih po-

šiljajo doličnemu listu slovenski možje in fantje. Zakaj bi pa to pri nas ne moglo biti? Le začnite pridno dopisovati in list postane na tak način zanimivejši za vsak kraj ter se bode tudi bolj razširil. Naša dolžnost je, da širimo naše „Primorske“ liste po naši deželi. Te vrstice je napisal prijatelj dobrega čtiva in upa, da ne bode klic vpijočega v puščavi.

t Izpod Krna. Kako nizko so padli nekateri v Krnu, je razvideti iz sledečega. Čujte! Na nekem vogalu je bil nabit oglas, ki pozivlja gospodinje, naj kupujejo vžigalice in cikorijske v korist obmejnem Slovincem. Ko je zagledal neki mimogredoči fant oni napis, je zakričal: „Vrzi doli tisti dr...!“ Fej, sram te bodi, da si Slovenec in tako zaničuješ one, ki delajo za brate v ogroženih krajih. Nisem verjel, da živi v Krnu tak Slovenec. Če že sam nečeš delati v korist obmejnem organizacijam, pa pusti da drugi delujejo, sicer tvoje ime javno razglasim. Ali si tako hudoben ali pa zabiti; naj bo pa to ali ono — sram te bodi! Tako se ne dela za narod.

Iz bovškega okraja.

b Iz Bovca. Grozna nesreča. — Dne 29. sept. zvečer vračal se je iz bovškega semnja sv. Mihaela na dom v Bavšico obče znani in spoštovan Ivan Mlekuž p. d. pri Matiju h. št. 4., toda žena in otroci so ga zastonj doma pričakovali. Nesrečo sluteči, šli so mu domači in sosedje naproti, a vse iskanje in klicanje bilo je zaman. V obče se je mislilo, da je padel iz pota nad Ključami v strašen prepad Koritnice. V njega rešitev delalo se je z hvalevredno požrtvovalnostjo in vstrajnostjo. Iskali so ga približno štiri dni t. j. od večera do noči 29. sept. do 3. okt.; med pogumnimi, koji so se spuščali na vrh, navezani v 83 m globok prepad, so bili: Anton Zdravljec, ki si je pri tem roko zganil, kleparski mojster Anton Durjava, visokošolec g. Bratina in realec Ad. Mlekuž. Toda vse iskanje zastonj. Pač bridki trenutki za ljubečo ženo in njene štiri še nepreskrbljene otroke, od kojih ima najmlajši komaj 7 let!

Vže se je splošno mislilo, da je ponesrečenca zanesla voda v tunel pod Ključami, v kojega radi prevelike nizkosti, ni priti lahko brez nevarnosti še bolj drznemu človeku, in tolažili so se s tem, da prinese ob bodočej plohi narastla Koritnica truplo na dan. Kar je došla preč. petek, t. j. 7. t. m. novica, da je vojak iz Ključ našel ob bregu Koritnice, toda za približno 1 km više od imenovanega propada, palico in nahrbtnik, od kojih se je konstatiralo, da so lastnina ponesrečenca. Začne se novo iskanje in v petek proti večeru dobil je pokojnika ležečega v Koritnici g. visokošolec Bratina.

Drugi dan zgodaj šla je ekspedicija iz Bovca na ono mesto, katera je ponesrečenega pokojnika spravila iz vode na cesto in potem v tukajšnjo mrtvašnico.

Pogreb je bil 9. t. m. po vel. sv. maši — ljudstva iz Bovca in cele županije vse polno; sočutje z udovo in otroci — sirotam splošno.

Iz sežanskega okraja.

s Smrten padec v Sežani. Dne 7. t. m. je soproga žel. čuvaja Boštjančiča v Sežani pomagala pri hišnih opravilih v gostilni „Malalan“. Ko je hotela iti po stopnicah doli, je tako nesrečno padla, da se je ubila. Nesrečnica zapuščala soproga in šest nedoraslih otročičev.

Iz komenskega okraja.

km Škrbina. — V nedeljo 9. t. m. je predaval v škrbinskem izobraževalnem društvu g. dr. Lavrenčič sodnik v Komnu o vzrokih zanemarjenosti in propada mladine v naših časih. Z očitim zanimanjem so mu poslušalci sledili. Kaže, da bi gg. sodniki s takimi in podobnimi predavanji veliko dosegli na polju mladinske oskrbe.

km V Temnici se je dne 9. oktobra ustanovilo novo „Slovensko kat. izobraževalno društvo“, ko je bil sklican ustanovni občni zbor, katerega se je udeležila velika množica vaščanov.

Na shodu je govoril odposlanec „Slov. kršč. soc. zveze“ iz Gorice.

Nasprotniki so se dostojno vedli, privoščili so nam pa vendar malce zabave. Poslali so med zborovanje, nekega dolgotepnega neotesanca, da bi zgago delal, pa se mu ni posrečilo, kajti uspeh je bil prav krasen, 60 članov se je vpisalo v društvo. Predsednikom je izvoljen vrli posestnik Ivan Rogelja, podpredsednikom mladenič Franc Stepančič.

Novemu društvu je daroval blag. g. dr. Henrik Stepančič, deželni poslanec in naš domačin, 50 K, za kar mu bodi s tem srčna zahvala izrečena.

km S Krasa. — Kakor ste uže poročali, imeli smo pred nekaj časom razstave goveje živine in sicer prvokrat, ki so jako dobro vspele v Komnu in v Sežani. Opazilo se je splošno, da raste zanimanje za govedorejo tudi na Krasu, kar je vsekako hvalevredno. Kraševci, ako si hočemo izboljšati naše slabo gnotno stanje, se moramo oprijeti govedoreje. Živina obeta biti vedno dražja, živinoreja se dandanes splača. Mleko je drago, teleta tudi, voli tudi. Ako bi se Kraševci intenzivneje oprijeli živinoreje, bi imeli še večje dobičke kakor naši govedorejci v hribih. Kajti mi smo blizu Trsta, lahko spravljamo vsaki dan mleko v Trst, enako teleta in drugo goved. Pašnikov imamo tudi dovolj, le pogojeni so malo. Živinorejo na Krasu naj se povzdigne. To je povdarjal tudi naš poslanec g. dr. Hinko Stepančič na razstavah v Komnu in v Sežani. Delati morajo vzajemno, občine, župani, posestniki, dežela in država. Združene moči zmorejo več kakor posamezniki. V živinoreji tiči lep dohodek. Torej na delo za samopomoč!

Iz korminskega okraja.

kr Vest iz Krmina na Goriškem. Cesar je povodom 80letnice povzdignil Krmin v mesto. Dotično poročilo je prejelo občinsko starišinstvo že 18. avgusta, a do danes ni natančnejega ničesar znano. — Slovenska šola se je letos vsa prenovila in dobila napis: Narodna šola. Kakor čujemo, se je letos še več otrok vpisalo, kakor lani. — Letošnja vinska letina bo de tu in v okolici še povoljno dovolj dobra. Vinske trgovce opozarjamo že danes, da pridejo sem po vino pravočasno, ker o splošni slabi vinski letini je tu vinska kupčija že zelo živahna. Za vsakovrstne informacije naj se blagovoli obrniti na Ivana Kalčič, gostilničarja v hotelu Meridionale pri kolodvoru v Krminu, kateri bode rade volje vsakemu na uslugo. Tem potom opozarjamo tudi drugo občinstvo, ki potuje skozi Krmin, da se poslužuje gostilne tega vrlega Slovenca, kjer bode postrežen vsakdo izvrstno in solidno.

Iz Egipta. Tudi iz Egipta se pridružujemo Slovenci in Slovenke mnogobrojnim čestilcem prezasluznega zlato-mašnika g. Andr. Žnidarčiča, vik. v pok. našega rojaka in dolgoletnega dušnega pastirja, posebno mu pa še čestitajo iskreno njegova sorodnika iz Kahire, nečak in nečakinja. Živelci mnogo let!

Tolstovrška slatina.

Četrte ure od Guštanja na Koroškem je pod tolstim vrhom vrelec kisle vode ali slatine. Znan je kot izborna zdravilna voda že od neki nekdanj in ljudje si pripovedujejo o njem razne pravljice o „božjih deklicah“ (vilah), ki so tukaj zajemale vodo in širom sveta zdravile ljudi ž njo; o neki veliki kači, ki je bila baje kraljica kač, ki je lezala zvita ob vrelec ter je le dobrim ljudem puščala zajemati vode, a če je prišel k vrelec hudoben človek, je kača zažvižgala, da se je čulo skoz skale in črez brege in takoj je prilezno vse polno kač, ki so branile vrelec, da se mu ni mogel hudoben človek niti približati. In še več drugih sličnih pravljic je znanih o vrelec tolstovrške slatine. Te pravljice jasno spričujejo, da so ljudje že od neki nekdanj visoko čislali tolstovrško slatino radi njene izborne zdravilne moči.

Tolstovrška slatina je uvedena dosedaj v Dunajskem novem mestu, Celovcu, Beljaku, Zgornjem Koroškem in Zgor. Štajerskem. Radi njene izborne zdravilne moči jo rabijo tudi po bolnišnicah in klinikah (v Beljaku i. dr.) Odlikovana je bila tolstovrška slatina na mednarodni razstavi v Inomostu 1896. in na zdravstveni razstavi na Dunaju 1899.

Cesarski svetnik medic. dr. Franc Wikulill, ki je tolstovrško slatino leta in leta preizkuševal, piše o njej sledeči učinek: Tolstovrška slatina pospešuje prebavljanje, tek, odvajanje vode in blata in ojačuje vdihavanje in izdihavanje ter se naj uporablja kot namizna pijača in kot zdravilo.

Za daljšo uporabo se tolstovrška slatina posebno v sledečih slučajih priporoča:

1. Kjer imajo slabo pitno vodo.
2. Pri različnih epidemijah kakor n. pr. pri vročinskih in pa pri kolerskih.
3. Pri mrzličnih boleznih, kjer se žeja poviša, ker je rezki okus tolstovrške slatine bolj razsvežljiv kot tudi dobra pitna voda.
4. Kot pijača pri opulentnih kosilih za vse, ki so navajeni na različne praške za prebavljanje, ker je učinek tolstovrške slatine ugodnejši kot vseh teh praškov.
5. Med okrevanjem po različnih boleznih.
6. Za napravo limonade in za mešanje drugih sadnih sokov.

Ta izborna namizna in zdravilna kislavoda je prešla v slovenske roke. Narodna dolžnost Slovencev je, da podpirajo to odslej slovensko podjetje. Zahlevajte povsod le tolstovrško slatino, ki je edina slovenska kislavoda.

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel od g. Antona Obidiča njegovo staroznano

čevljarsko delavnico

v Semeniški ulici št. 2.

Priporočam se slav. občinstvu za mnogobrojna naročila in zagotavljam točno in dobro postrežbo ter zmerne cene.

Josip Černovic,

čevljarski mojster

Gorica, Semeniška ulica št. 2.

Odlikovana pekarija

in sladlčarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

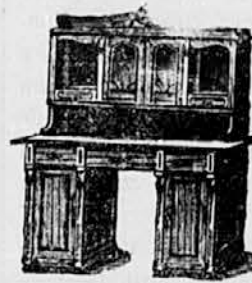
(v lastni hiši)

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Odlikovana mizarska delavnica s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva iz lastne delavnice. Izdeluje cerkvena dela, spovednice, klopi, okvirje, klečalnice itd. Vsakovrstna dela za stavbe.

Podpisani priporočam veleč. duhovščini in p. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo izvrstno

krojaško delavnico

Izvršujem točno in pošteno po najnovejših vzorcih.

Josip Smet,

krojač

nasproti „Šolskega Doma“,
GORICA (Križna ulica.)

Vzajemna zavarovalnica za življenje „Janus“ na Dunaju.

POZIV

na volitev odposlancev za kvinkvenij od 1. 1911 do vštrevši 1. 1915 v zmislu § 19. pravil.

P. n. člani, ki se želijo udeležiti volitev odposlancev, naj blagovolijo to naznaniti načelstvu „Janus-a“, Dunaj, I., Wipplingerstrasse 30, v času od 22. oktobra do vštrevši 5. novembra t. l. navedši številko police in natančni naslov.

Tem članom se potem pošlje z obratno pošto glasovnica, ovitek za odgovor in pravila za volitve.

Glasovnico je potem v ovitku za odgovor v času od 12. nov. do vštrevši 26. nov. t. l. vposlati.

Pozneje odposlane glasovnice so neveljavne.

DUNAJ, v oktobru 1910.

Načelstvo.

Ponatis se ne honorira.

Za birmance! Franc Kosovel, trgovec z usnjem v ČRNICAH št. 46.

Poročam slavnemu občinstvu na deželi, da imam v zalogi vsakovrstnega narejenega obuvanja za odrasle in otroke. Posebno se priporočam birmanskim botrom in starišem birmancev. V zalgi imam tudi vsakovrstne nadplate in vsakovrstnega blaga za obrevarske izdelke. Postrežba točna in poštena.

Pozor!

„KATOLIŠKO TISKOVNO DRUŠTVO V GORICI“

je kupilo

PAPIRNO TRGOVINO g. ANE LIKAR

v Gorici, Semeniška ulica 10, ter vabi p. n. čč. duhovščino, p. n. sl. županstva, učiteljstvo in društva, da si odslej dalje le v ti trgovini nabavljajo svoje potrebščine: papir, pisarniške in šolske potrebščine, tiskovine za razne urade, molitvenike, podobice, tudi galanterijske drobnine itd. itd.

Priporočamo torej vsem, da odslej dalje na vso moč to trgovino podpirajo!

Edina slovenska kislá voda Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je

izbornó zdravilo

za kataré v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezní v ledvicah in mehurju ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izbornó zdravilna, temveč tudi osvežujoča

namizna kislá voda.

Odlíkovana je bila na mednarodni razstavi v Inomostu 1896 in na higijenični razstavi na Dunaju 1899.

Naroča se pri oskrbníštvu Tolstovrške slatine, pošta Guštanj (Koroško), kjer se dobe tudi ceníki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene Slovenci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edíno slovensko kisló vodo.

Svoji k svojim! — Svoji k svojim!

Staroznana narodna trdka:

Anton Iv. Pečenko

Zaloga vina, piva, kisa in žganja.

— GORICA, ulica Jos. Verdi 26, —

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potem s plzenskim pivom »PRAZDROJ« iz sloveče češke »Mešćanske pivovarne« v sodčkah po 1/1, 1/2, 1/4 in 1/8 hl in v steklenicah po 1/2 l; z domačim pristnim tropinovecem 1. vrste lastnega pridelka, ter belim in črnim vinskim kisom.

Sodčeki piva po 1/8 hl t. j. 12 1/2 l so posebno pripravni za kak veseli domači dogodek, kakor: poroka, godovanje, krst i. t. d., ker se ga lahko postavi na mizo in nastavi.

Naročeno dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrsko države franko goriška postaja. Cene zmerne.

Priporočajte med seboj

trgovino

J. Medved

Gorica

Corso Verdi 38.

Postrežba strogo solidna.

JAKOB ŠULIGOJ

— urar c. kr. državne železnice —
v GORICI, Gosposka ulica št. 25.

priporoča zlatino in srebrnino vseh vrst. Prstane, poročne rinke, verižice in vse druge zlate predmete.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica št. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerk. enega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Loterijske številke.

8. oktobra

Trst 12 44 4 32 38

Naroči si

kuharsko knjigo, da se ne le naučiš Pekatete pravilno kuhati, temveč da tudi izveš na koliko različnih načinov se dajo pripravljati. Pošlje ti jo brezplačno Prva kranjska tovarna testenin v Il. Bistrici.

Josip Culot v Gorici

trgovina z drobnjavo, naložnimi izdelki in s semeni za zelenjavo

v Raštelju št. 2—25.

Zaloga: raspel iz kovine in niklja, rožni venci, podobice, kipi svetnikov iz porcelana, rokavice iz volne in sukna, čevlji in šlape, seme za zelenjavo, moške in ženske nogovice, mošnjički in kovčegi, pipe, ustniki in cevi, zaloga drobnjave in kramarje na drobno in debelo.

Mlado in cvetoče,
zdravo in veselo

nemore ostati nobena deklet in nobena gospodinja, katera se mora mučiti leta in leta v kuhinji in v gospodinjstvu pri pranju in umivanju s slabim milom. — Pri porabi

Schicht-ovega mila

se varuje roke in doseže hitro, brez truda in napora snežno belo perilo.

Anton Potatzky

naslednik JOSIP TERPIN.

v Gorici, na sredl Raštelja hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnberskega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadlice in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine za krojače in črevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjizice.

Hišna obovala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, k.ošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Restavrant

„Central“

Tekališče Jos. Verdija št. 31.

Podpisani toplo priporočam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, posebno častiti duhovščini svojo dobro urejeno gostilno. Imam izbornó pivo Puntigam, dobra domača vina: Kraški teran in brisko vino. Postrežba točna in kuhinja izvrstna. Gostilna ima tudi kegljišče in tri sobe za prenočišče.

Udani

Ivan Lipitsch, gostilničar.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico (Varstvena znamka) popije. Okrepé želodec, storé, da izgine v kratkema času omotica in šivotna lénost (mrtvost.) Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenica 60 vin.

VIKTOR TOFFOLI

GORICA

Velika zaloga oljkinega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 96 v. liter		
Jedilno fino	K 1.04	Marsiglia K 1.28
Istrsko	„ 1.12	Bombay 1.20
Corfu	„ 1.20	Bari 1.40
Puglie	„ 1.20	Lucca 1.60
Jesih vinski		najbjejšee 2.—
		Milo in luči.

Priporočam čč. duhovščini in cerkvenim oskrbníštvom.

Edina zaloga oljkinega olja v Gorici, via Teatro 16 in via Seminario 10. Telefon 176.

Peter Cotič,

čevljarski mojster, Gorica, Raštej 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

Edino zastopstvo najboljšega čistila za črevlje in usnje.

Peter Gruden & Comp.

Komisijško & agencijsko podjetje

Stolni trg št. 9. GORICA Piazza Duomo št. 9.

Uljudno naznanjam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da zastopam sledeče tvrdke:

- Zastopstvo in zaloga moke J. Bončar, Domžale
- „ „ umetnega ledu V. Taner, Gorica
- „ „ testenin „ Pekatete“ Žnidaršič & Valenčič, Il. Bistrica
- „ „ jedilnega olja F. & G. Miacola, Trst
- „ „ raznih likerjev Franjo Pokory, Zagreb
- „ „ zavarovalne zadruge „CROACIA“ proti požaru, Zagreb in razna druga zastopstva.

Priporočam se ceuj. rojakom in znancem za obilen obisk z obljubo, da se bodem z največjo vneto potrudil za točno in solidno postrežbo

Z odličnim spoštovanjem udani Peter Gruden & Comp.

Oznanilo.

Podpisani pekovski mojster pripočam slavnemu občinstvu, zlasti cenjenim gostilničarjem svojo **PEKARNO**. Prodajam izvrsten kruh in razno drugo pecivo. Postrežba je točna in pošena, da se ne bojim tekmovalcev.

Valerij Simčič,
pekovski mojster
p. Dobrovo v Brdlh.

VINO

kalno, motno ali zavrelo popravi. Kdo, pové iz prijaznosti upravništvo lista, Semeniška ulica št. 16, II. nadstropje. Mali vzorec je s seboj prinesiti.

Službe išče

pošten mladenič lepega vedenja, ki govori tri jezike, slovenski, nemški in italijanski. Ima 29 let, in je doslužen vojak. Rad bi vstopil v zasebno službo ali v kako trgovino.

— Več pové upravništvo našega lista. —

Restavracija

„TRI KRONE“
GORICA — Gosposka ulica

ima vedno sveža jedila, toči pilzensko in steinfeldsko pivo, izborna domača vina in teran. — Cene zmerne.

Ferdinand Baumgarten,
restavrater.

NAZNANILO.

Vljudno naznanjam, da sem otvoril **prvo in edino, oblastveno dovoljeno**

pisarno za spisovanje izvensodnih vlog in pisem

posebno v **vseh davčnih in pristojbinskih zadevah**

kakor: napovedi, prošnje, pritožbe in rekurze. Dajem nasvete in informacije, zračunam in preskrbim kolekovanje knjig za trgovce in obrtnike itd. — Reševanje hitro in točno. — Prevzamem tudi zavarovalna, ter razna druga zastopstva in oskrbovanje hiš. — Pisarna se nahaja: **V Gorici, ulica Mattioli št. 13 v prtljiču** (blizu senskega trga) in posluje: Ob delavnikih od 8—1 opoldne in od 2—5 popoldne, o nedeljah in praznikih od 9—11 dopoldne. — Priporočam se, z odličnim spoštovanjem

RUD. SIGL,
c. kr. davkar v p.

Prosiva sahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIĆ & ZAJEC

GORICA v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva sahtevati listke!

Največjo zalogo pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mizarstvo in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gosposka ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izbér raznovrstnih zimnic, vložkov, ogledal slik, stolov in vsega kar spada h hišni upravi. Glede cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se topla priporočam

ANTON BREŠČAK.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

JESEN = 1910-1911 = ZIMA

Velikanska izbor zadnjih novosti za moške in ženske obleke

Ivančič & Kurinčič

Gorica — Gosposka ulica št. 11 — Gorica.

Edino domače slovensko podjetje z modnim in oblačilnim blagom kakor tudi vseh potrebščin za šivilje in krojače.

Novi dohodi volnenega angleškega blaga za moške obleke. — Najfinejše bele in barvane srajce, spodnje hlače, naramnice, ovratnice, ovratniki, zapestnice itd. itd.

Vsakovrstno žensko perilo kakor: srajce, spodnje hlače, spodnja krila, predpasniki itd. itd.

Velika izbor volne, žime, perja in sploh vsega, kar spada k posteljni opravi.

Perilo velika izbor raznega platna in kotenine za namizno in posteljno opravo.

Največja izbor drobnih predmetov, kakor: vezenin, čipk, trakov, rokovic, nogovic, svilenih šerp in okraskov za obleke, kakor tudi zametov in svile za okrašenje oblek. Najnovejši in najlepši vzorci svil za bluze. Ogromna izbira volnenih in bombažastih maj za zimo.

Vsakdo naj zahteva vzorce, katere dobi proti vrnitvi, poštnine prosto in zastoj na dom.

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrirana zadruga z omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obstojala pričeni s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po 4¹/₂% (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

- a) na vknjižbo po 5¹/₂% (pet in en četrt od sto);
- b) „menico oziroma poroštvo po 6% (šest od sto.)“

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo nespremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron 2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.

1910 jesenska in zimska sezija v Raštelju, Gorica.

Novodošlo jesensko in zimsko blago je letos izvanredno lepo sortirano — v vseh blagovnih vrstah kakor: Bachend (forštajn), Zybelin, Zefir, Volna itd. itd. pri

Franc Ravnikar = ju v Gorici, Raštelj 16.

V zalogi so raznovrstne odeje, šivane ter volnene; posebno se pa odlikuje oddelek za opremo novoporočencev; platno, žima, šifoni, posteljne garniture, gradel, brisalke, prti, in drugovrstno belo perilno blago se dobi v

največji izbori v mojem oddelku za opremo novoporočencev.

Priporočam se posebno g. ženinom in nevestam ter tudi drugemu cenj. občinstvu s spoštovanjem

FRANC RAVNIKAR, edini slov. trgovec z manufakturnim blagom
v RAŠTELJU št. 16, GORICA, v lastni hiši.